

Sygn. akt III Ca 803/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SR (del.) Danuta Woźław - Klyta

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2018 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej

w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 2698/14

1. zmienia zaskarżony wyrok o tyle, że:

a) **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 22.533,40 zł (dwadzieścia dwa tysiące pięćset trzydzieści trzy złote czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.,**

b) **oddala powództwo w pozostałej części,**

c) **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.152 zł (tysiąc sto pięćdziesiąt dwa złote) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego,**

d) **nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju kwotę 2.627,32 zł (dwa tysiące sześćset dwadzieścia siedem złotych trzydzieści dwa grosze) z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych;**

e) **odstępuje od obciążania powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi;**

2. nie obciąża powoda kosztami postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Danuta Woźław – Klyta SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III Ca 803/18

UZASADNIENIE

Powód M. R. żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanej (...) S.A. z siedzibą w S. (poprzednio (...) S.A. z siedzibą w S.) kwoty 30 500 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 54 zł tytułem zwrotu kosztów pobytu matki małoletniego powoda w szpitalu, wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 20 lipca 2014 r. oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie twierdził, że w dniu 7 06 2014r. w J. powód doszło do wypadku, w którym powód został potrącony, doznał licznych obrażeń ciała, przede wszystkim głowy, twarzy i podudzia. Powód przebywał w szpitalu w okresie

od 7 do 12 06 2014 r., przez 6 tygodni miał unieruchomioną kończynę, a następnie na okres kolejnych 2 tygodni założono mu szynę gipsowo-udową. Leczenie w poradni zakończono pod koniec września 2014 r. Kierujący pojazdem był ubezpieczony u pozwanego. Pozwany przyznał powodowi kwotę 5.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 108 zł tytułem zwrotu kosztów pobytu jego matki w szpitalu. Jednocześnie, wypłacone kwoty pomniejszyły o 70% stopień przyczynienia się do wypadku i wypłacił odpowiednio 1.500,00 zł oraz 32,40 zł.

Pozwana (...) S.A. z siedzibą

w S. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu. Uznała swoją odpowiedzialność. Wskazała iż stopień przyczynienia wynosił 70% albowiem przyczyną wypadku było zachowanie małoletniego.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju w wyroku z dnia 7 12 2017r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 30 554 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 07 2014r. oraz ustalając, że powództwo zostało uwzględnione w całości pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 426 k.c. oraz art. 362 k.c. i stwierdził, iż małoletni powód w dniu zdarzenia miał zaledwie 3 lata i nie miał dostatecznego rozeznania czym może grozić nagle wtargnięcie na jezdnię wprost pod jadący samochód. W konsekwencji uznał 20% przyczynienia

się małoletniego powoda do wypadku. Wskazał, iż świetle zasad odpowiedzialności ubezpieczycieli w zakresie ubezpieczenia OC istotna jest bowiem okoliczność, że ruch pojazdów mechanicznych wiąże się ze zwiększonym niebezpieczeństwem,

w szczególności dla pieszych i z tej właśnie przyczyny posiadacz pojazdu mechanicznego ponosi rygorystyczną odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Zatem, pomimo iż posiadaczowi pojazdu mechanicznego nie można zarzucić żadnych nieprawidłowości, całkowita odmowa zmniejszenia odszkodowania i zadośćuczynienia pozostawałaby w sprzeczności ze społecznym poczuciem sprawiedliwości. Ustalając wysokość zadośćuczynienia miał na względzie to, że zadośćuczynienie pieniężne

ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpienia oraz, że pełni ono funkcje kompensacyjną. Obrażenia jakich doznał małoletni powód na skutek wypadku były znaczne, obecnie powód ma widoczną i szpecącą bliznę na twarzy, stał się bardzo nerwowy, budzi się w nocy, wraca pamięcią do wypadku, ma lęki i obawy, gdy widzi nadjeżdżające pojazdy, boi się spać samodzielnie, ponadto ma jedną nogę krótszą i musi nosić wkładki do butów, a dodatkowo w dalszym ciągu odczuwa ból nogi. Powyższe, przy uwzględnieniu trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda uzasadniało zasądzenie małoletniemu powodowi zadośćuczynienia w wysokości dochodzonej pozwem. Uwzględnił także żądanie pozwu w przedmiocie zwrotu kosztów pobytu matki małoletniego powoda w szpitalu w czasie, gdy przebywał w nim powód bezpośrednio po wypadku, pomniejszając go o ustalony stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody (krzywdy). O należnych powodowi odsetkach za opóźnienie

się pozwanej w spełnieniu dochodzonej należności orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasadzając zgodnie z żądaniem pozwu przy uwzględnieniu 30 –dniowego terminu liczonego od daty przyjęcia zgłoszenia szkody to jest od dnia 20 06 2014r. O kosztach procesu na mocy regulacji art. 100 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła **pozwana (...) S.A. z siedzibą w S.** w części tj. pkt 1, co do kwoty 8 021,60zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 lipca 2014r. do dnia 31 12 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 01 2016r. do dnia zapłaty, a także postanowienie o kosztach. Wnosiła o zmianę poprzez zastąpienie kwoty 30 544zł kwotą 22 532,40zł oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, bądź o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania

Zarzucała przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne, regulacje:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, wyciągnięcie nieprawidłowych wniosków z zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie przez Sąd, że powód w okolicznościach niniejszej sprawy przyczynił się do wypadku jedynie w 20%, podczas gdy wypadek wydarzył się w miejscu, w którym powód często przebywał, wiedział że po drodze poruszają się pojazdy i winien już znać najbardziej podstawowe zasady bezpiecznego poruszania się po drogach;
- art. 362 k.c. w zw. z art. 427 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uwzględnienie przyczynienia się powoda do powstania szkody jedynie w 20%, czego w żaden sposób nie można zaakceptować, gdyż wyłączna przyczyna wypadku było nieprawidłowe zachowanie powoda, co pomimo braku możliwości przypisania powodowi winy z uwagi na wiek uzasadnia przyjęcie przyczynienia się w wysokości co najmniej 40%, a w konsekwencji skutkować powinno obniżeniem wszystkich zasądzonych wyrokiem kwot o dalsze 40% przyczynienia.

W uzasadnieniu między innymi podnosił, iż nieuzasadnione pozostaje uznanie, iż kierujący pojazdem, w którego zachowaniu nie można doszukać się absolutnie żadnej wadliwości ani przyczynowości, jest sprawcą zdarzenia w zdecydowanej większości za niego odpowiedzialnym, zaś poszkodowany tylko w nieznacznym stopniu przyczynił się do powstałej szkody. Uzasadnione zatem pozostaje uznanie, iż powód przyczynił się do szkody w wysokości 40%.

Powód M. R. wnosił o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Odwoławczy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powoda przyjmując, że mają one źródło w łączącej pozwaną ze sprawcą wypadku umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oraz w reżimie odpowiedzialności deliktowej za szkodę, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

W ramach zarzutu naruszenia podstawy faktycznej orzeczenia regulacji art. 233 § 1 k.p.c. skarżący w istocie kwestionuje zawartą w ocenie prawnej ustalonego stanu faktycznego ocenę prawną.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie dotyczącym odpowiedzialności pozwanej oraz wysokości zadośćuczynienia jest prawidłowa, a Sąd odwoławczy w tej części

ją podziela i przyjmuje za własną (orz. SN z dn. 26 04 1935r. C III 473/34, Zb U. z 1935r. poz. 496).

Odpowiedzialność pozwanej za skutki wypadku z dnia nie była przez pozwaną - co do zasady - kwestionowana w apelacji.

Ma ona źródło w regulacji art. 436 § 1 k.c. i postanowieniach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej łączącej sprawcę wypadku z pozwanym zakładem ubezpieczeń oraz w regulacji art. 822 § 4 k.c., uprawniającego powoda do dochodzenia roszczeń bezpośrednio od pozwanego zakładu ubezpieczeń.

Na zasadach ogólnych rodziła ona po stronie pozwanej z mocy regulacji art. 444 § 1 k.c. obowiązek zapłaty powodowi odszkodowania za wynikłą w jego następstwie szkodę oraz stosownie do regulacji art. 445 § 1 k.c. obowiązek zapłaty jej stosownego zadośćuczynienia za doznaną przez nich krzywdę.

Z uwagi na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać ekonomiczną wartość lecz równocześnie nie może być nadmierna

w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa oraz powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (np. wyrok SN z dn. 26 02 1962r. 4 CR 902/61, OSNCP 1963r. nr 5, poz. 107; wyrok z dn. 24 06 1965r.. I PR 203/65, OSPiKA 1966r. poz. 92), **a Sąd odwoławczy jest uprawniony do jego skorygowania tylko w przypadku, gdy jest ono oczywiście nieadekwatne do doznanej przez poszkodowanego krzywdy** (wyrok SN z dn. 30 10 2003r. IV CK 151/02, wyrok z 7 11 2003r. V CK 110/03)

Powód w następstwie wypadku doznał stłuczenia głowy, rozległych ran płatowych górnej prawej powieki i okolicy czołowo-ciemieniowej z uszkodzeniem mięśnia okrężnego oka i marszczącego brew, otarcia skóry twarzy, złamanie prawego podudzia, niedokrwiłość pokrwotoczną. Powodowi zsztyto prawy mięsień okrężnego oka marszczącego brew, a także dokonano repozycji zamkniętej złamanego podudzia. Ponadto jest bardzo nerwowy, budzi się po nocach i wraca pamięcią do wypadku. Jedną nogę ma krótszą, ponadto nadal odczuwa jej ból. Ma lęki i obawy, kiedy widzi nadjeżdżające pojazdy, a także odczuwa wstyd z uwagi na swoją bliznę.

Dlatego ustalona przez Sąd Rejonowy globalna wysokość zadośćuczynienia w kwocie 50 000 zł, spełnia wskazane na wstępie kryteria i nie jest niewspółmiernie nieodpowiednia do doznanej przez powoda krzywdy, wobec czego brak jest podstaw do jej skorygowania przez Sąd odwoławczy (OSN 9 07 1970r. III PRN 39/70)

Powód w czasie wypadku liczył niewiele ponad trzy lata (urodził się (...)) przez co nie można mu - co do zasady - przypisać winy za skutki przedmiotowego wypadku.

Do wypadku doszło wyniku jego bezpośredniego i gwałtownego wtargnięcia przed jadący prawidłowo samochód prowadzony przez ubezpieczonego B. S..

Kierujący samochodem jest zawodowym kierowcą i nigdy wcześniej nie uczestniczył w wypadku drogowym.

W chwili wypadku jechał z dozwoloną prędkością i kiedy zauważył grupę dzieci stojącą przed sklepem niezwłocznie zaczął hamować, a następnie w celu uniknięcia uderzenia w wbiegającego na drogę powoda wykonał dający się wykonać

w ówczesnych warunkach manewr skrętu samochodem w lewo (gdyby próbował gwałtowniej skręcić w lewo wjechałby w stoją w pobliżu krawędzi drogi grupę osób).

Dlatego przyczyną sprawcą wypadku i doznanych przez powoda obrażeń ciała było wyłącznie jego zachowania, wobec czego skarżąca słusznie zarzuca,

iż w okolicznościach sprawy powód co najmniej w przyjętym w apelacji zakresie przyczynił się do zaistnienia przedmiotowego wypadku drogowego.

Czyni to apelacje uzasadnioną i prowadziło do zmiany zaskarżonego orzeczenia w oparciu o regulację art. 386 § 1 k.p.c.

Reasumując zaskarżony wyrok jest wadliwy i dlatego apelację jako uzasadnioną uwzględniono zmieniając wyrok w sposób wskazany w sentencji

w oparciu o regulację art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację 102 k.p.c., uznając, że uwagi na charakter dochodzonych należności, występującą ogromną dysproporcje w sytuacji materialnej stron oraz wiek powoda, w sprawie zachodzi wskazany w tej regulacji szczególny wypadek uzasadniający nie obciążania powoda kosztami postępowania odwoławczego.